Další z případů souvisejících s odškodněním za protiprávní sterilizace: nemocnice se díky ombudsmanovi omluvila ženě, které předčasně skartovala zdravotnickou dokumentaci

19.2.2024 - | Veřejný ochránce práv

Ombudsman krajskému úřadu vytkl, že s ohledem na citlivé okolnosti případu nebyl k ženě dostatečně vstřícný. Bez zdravotnické dokumentace se totiž výrazně snižuje šance, že by získala za protiprávní sterilizaci odškodnění. Proto bylo podle ombudsmana na místě, aby se nemocnice stěžovatelce alespoň omluvila. Kraj nakonec argumenty ombudsmana uznal. Nemocnice pak ženě omluvu zaslala.

„Porodopis by coby zdravotnická dokumentace z lůžkové péče měl podléhat čtyřicetileté skartační lhůtě. V případě stěžovatelky ale nemocnice dokumenty skartovala už po deseti letech,“ popsal situaci ombudsman Stanislav Křeček. Stejně vyhodnotil případ také krajský úřad, kterému si žena na skartování záznamů stěžovala. Kvůli promlčení už ale kraj nemohl nemocnici za tento přestupek potrestat. Pouze ji přiměl, aby u porodopisů špatně nastavenou skartační lhůtu změnila.

Ombudsman krajskému úřadu vytkl, že s ohledem na citlivé okolnosti případu nebyl k ženě dostatečně vstřícný. Bez zdravotnické dokumentace se totiž výrazně snižuje šance, že by získala za protiprávní sterilizaci odškodnění. Proto bylo podle ombudsmana na místě, aby se nemocnice stěžovatelce alespoň omluvila. Kraj nakonec argumenty ombudsmana uznal. Nemocnice pak ženě omluvu zaslala.

Právě chybějící zdravotnická dokumentace je podle zjištění ombudsmana jedním z nejčastějších důvodů, proč Ministerstvo zdravotnictví ženám odškodění za protiprávní sterilizace nepřizná. A to i přesto, že zákon připouští také jiné důkazy, jako jsou například svědectví nebo deníkové záznamy. Na doporučení ombudsmana už ministerstvo žadatelky o odškodnění o této možnosti informuje.

Za poslední dva roky dostal ombudsman 56 podnětů týkajících se odškodnění za protiprávní sterilizace, sedm z nich jen od začátku roku 2024. Přibližně polovina žen se na ombudsmana obrátila předčasně. Těm ombudsman poradil, jak o odškodnění žádat nebo jak se mohou proti zamítnutí žádosti bránit přímo u ministerstva.

Postup ministerstva při vyřizování žádostí jednotlivých žen prověřoval ombudsman zatím ve 24 případech. Ve dvanácti z nich už ministerstvo informoval o svých závěrech. Ukázalo se, že ministerstvo nestíhá žádosti o odškodnění vyřizovat v zákonné lhůtě šedesáti dnů. V některých případech ji překročilo i trojnásobně. Se stěžovatelkami také nepružně komunikuje: ženy nedostávaly odpovědi na své e-maily a dopisy ani se nemohly na ministerstvo dovolat. Při samotném posuzování žádostí o odškodnění ministerstvo například pečlivě neřešilo, jestli zdravotnická dokumentace obsahuje žádost o provedení sterilizace i informovaný souhlas pacientky s ní nebo jestli sterilizační komise rozhodovala o povolení sterilizace ve správném a dostatečném složení.

Příliš formální postup bez přihlédnutí k účelu zákona o odškodnění za protiprávní sterilizace vytýká

ministerstvu v některých případech i Městský soud v Praze, u kterého se ženy brání proti zamítnutí svých žádostí. Podobně argumentoval ve svém rozsudku na podzim 2023 také Nejvyšší správní soud.

- Zpráva o šetření a stanovisko ombudsmana v případě skartované zdravotnické dokumentace: sp. zn. 2538/2023/VOP
- Zpráva o šetření vlastní iniciativy: sp. zn. 15744/2022/VOP
- Tisková zpráva z 18. října 2023

https://www.ochrance.cz/aktualne/dalsi_z_pripadu_souvisejicich_s_odskodnenim_za_protipravni_sterilizace_nemocnice_se_diky_ombudsmanovi_omluvila_zene_ktere_predcasne_skartovala_zdravotnickou_dokumentaci